

Piekałkiewicza Jana

Dzielnice: Mokotów

Osiedla: Czerniaków

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1986

Opis

Jan Piekałkiewicz (1892-1943) - działacz ruchu ludowego, z wykształcenia ekonomista. Pochodził z inteligentnej rodziny osiadłej w Kursku, kształcił w Petersburgu. Do Polski przyjechał po uzyskaniu przez nią niepodległości i rozpoczął pracę w utworzonym właśnie Głównym Urzędzie Statystycznym. W 1921 roku przeprowadził pierwszy spis ludności II Rzeczypospolitej, gdyż zaraz po ukończeniu studiów dokonał takiej operacji w Kraju Fergańskim (Uzbekistan). Później wykładał również w warszawskiej Szkole Nauk Politycznych oraz na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie a po dyscyplinarnym przejściu na emeryturę w 1929 roku również w Wyższej Szkole Handlowej. W swym dorobku naukowym miał kilkadziesiąt publikacji dotyczących statystyki, finansów a także ekonometrii, m.in. "Projektowanie budżetów Państwa Polskiego", "Organizacja pierwszego powszechnego spisu ludności", "Reforma polskich podatków przychodowych", "Podatek dochodowy i majątkowy w Polsce", "Statystyka miejska w Polsce". Przez wiele lat związany był z Sadybą, mieszkał w willi przy ul. Goraszewskiej. Już w 1926 roku został członkiem PSL "Piast" a pięć lat później - w efekcie połączenia tej partii z PSL "Wyzwolenie" i Stronnictwem Chłopskim - znalazł się w szeregach Stronnictwa Ludowego, jeszcze przed wojną zasiadając w jego Radzie Naczelnej. Podczas okupacji hitlerowskiej działał w konspiracyjnych strukturach partii (tzw. "Roch"-u), z jej ramienia w 1941 roku zostając zastępcą Delegata Rządu na Kraj. Rok później objął tę funkcję po ustąpieniu Cyryla Ratajskiego i wówczas to w "Biuletynie Informacyjnym" - organie prasowym AK - ogłosił odezwę o powszechnym obowiązku walki cywilnej. Jego kolejne decyzje dotyczyły m.in. utworzenia Rady Pomocy Żydom "Żegota", dokumentacji wszelkich zbrodni wojennych i uznania kolaborantów za zdrajców, którym grozi kara śmierci. Nie krył się ze swoimi poglądami, dlatego też odmówił dowódcom przydzielenia sobie osobistej ochrony. Być może dlatego też został aresztowany przez hitlerowców 19 II 1943 roku podczas łapanki na przystanku tramwajowym u zbiegu ul. Litewskiej i Marszałkowskiej. Przez cztery miesiące - jako więzień X - przesłuchiwany był w siedzibie Gestapo w al. Szucha. Wywieziony na Pawiak został tam zamordowany przez warszawskiego komendanta Policji i Służby Bezpieczeństwa Ludwiga Hahna.

Spoczywa:

Grobowiec Krzyżanowskich (rodzina jego żony Julii) na Cmentarzu Powązkowskim, kwatera 25, rząd I, miejsce 16. Pierwotnie pochowany został na Cmentarzu Bródnowskim.

Upamiętnienia:

Symboliczny grobowiec 10 przywódców Podziemnego Państwa Polskiego - Aleja Zasłużonych Cmentarza Powązkowskiego, grób 55 od strony zachodniej (projekt Zbigniewa Gąsiora, Stanisława Jankowskiego i Marka Moderau), odsłonięty z okazji 45 rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego.

Ciekawostki

Stan obecny:

Data nadania nazwy: 1986.05.30
